

Prenumerationspris:

1/1 år Ekr. 2:—
1/2 " " 1:—
1/4 " " 0:50

Utgivare: Svenska Folkförbundet.

Redaktör: N. Blees, Rütli 3, Tallinn.

Utkommer varannan vecka

Pren. pris till utlandet:

1/1 år Ekr. 3:—
1/2 " " 1:50
1/4 " " 0:75

Just nu.

I det politiska livet är det lugnt. Inga som helst offentliga diskussioner om val och namnunderkrifter för presidentkandidater förekomma. Det ser ut, som om alla i Estland blivit sansada. Det hela med belägringstillståndet har gått så lugnt och stilla, att man icke visste ordet av innan det var skett — utan uppror, utan ett enda gevärsskott, utan en droppe blod. Sedan nu överbefälhavaren upprepade gånger dessutom förklarar, att inga som helst förföljelser av anhängare av frihetskämparna komma att äga rum — ty tankefrihet har var och en även då det gäller politik — kunna medborgarna känna sig lugna. Huru det förhåller sig bakom kulisserna, veta vi icke — man behåller tanken för sig själv — men i det yttre är det som väl är lugnt.

Det vore bra, om sämjan och friden skulle kunna återställas även på alla andra områden. Den upproriska människoanden har blivit så förgiftad av tidsandan, att det ofta synes vara platt omöjligt att övervinna sig själv, och ändå drömmer man om det tuseåriga riket av fred och lycka. Belägringstillståndet kan icke åstadkomma lugn på alla områden och i — människornas hjärtan, ty därinne ligger ilskan och hatet på lur. Och ändå skulle samhället och de enskilda själva vinna mest på om var och en lyckades bannlysa det onda, som i dessa tider så lätt vill sticka fram. "Goda vänner och trogna grannar" skulle föra oss

ett steg närmare det tuseåriga riket. T. o. m. i våra rent svenska angelägenheter kunde med god vilja enighet uppnås och i allt annat med förstås. Det vore något att tänka på för litet var under dessa tider. Ty huru lätt kan icke ett streck dras över våra planer från oväntat håll, såsom nu skedde i politiken — och en sådan lösning är kanske icke alltid den bästa.

Friluftsgudstjänster.

En vädjan till de estlands-svenska prästerna.

I Odenwald i Sydvästtyskland finnes en s.k. Waldkirche — en gudstjänstplats i skogen, där man i en passande dalsänka inrättat en friluftskyrka. Ett vackert altare och predikstol har rests av markens sandstensschiffer, en klocka i en galge ljuder milsvitt genom skogens tystnad. Bänkar av sandstensschiffer och mossor ha gruperats uppåt den lilla sänkans sluttningar.

Den inproviserade friluftskyrkan ligger en god halftimmes väg från stråk och människoboningar och dock är den varje vacker sommarsöndag besatt långt utöver sin utstakade ram. Hela den ström av vandrande turister som varje veckoslut söker sig uppåt Odenwald från kringliggande storstäder gör gärna en vederkvickande rast här — ja ställe

*En egen tidning är första villkoret för att kunna driva nationellt kulturarbete inom en liten minoritet. Att stödja Kustbon är den svenskhetsintresserades lättaste sätt att bidra till att bevara och utveckla svenskheten i Estland.
Prenumera på posten!*

har blivit en vallfartsort för hela Västtysklands turiströrelse.

Även den som eljest icke är så kyrksam följer gärna malmklockans vägledande kling genom den djupa skogen. Denna friluftsgudstjänst tyckes bjuda mer stämning än de sommartid ofta mycket kvava kyrkorna. Sedan ett par år förekommer sådan friluftsgudstjänst även i Sverige — på ett par ställen i Stockholms utkanter, ja, t. o. m. kring Engelsbrektskyrkan, inne i staden vars branta, rikt bevuxna klipparti senaste sommaren var fullbesatt av åhörare.

Är icke friluftsgudstjänst en ide som i hög grad lockar till efterföljd just i estlandssvenskarnes nejder? Både de inhemska och turisterna skulle troligen gärna infinna sig. Den svenska kyrkan, som numer mer än förr söker anpassa sig efter levande livets krav, skulle här finna ett tillfälle att kom-

Meddela Kustbon allt som händer i Er ort!

Till Mats Ekmans minne.

Just då, när de första vänliga vindarna väcktes och blåste,
Skildes du från oss och lämnade bygden och stugan och stigen.
Gick du, och lämnade allt, som förr här nere hos oss dig fäste.
Tomrum du lämnade efter dig nu, när du ändat här färden.

Vått känns ögat, ty ögat begråter dig, son ifrån Rikull.
Åibolands ungdom dig saknar, och sakna dig vänner nära och fjärran.
Alla de minnas din sång, minnas din vandring alltid ej fridfull.
Nu har du ändat, ditt minne dock lever i sången och sagan.

De spår, som en skaldesjäl lämnat här efter sig nere på jorden,
Plånas ej ut med detsamma, när i myllan kroppsyddan jordas.—
Nej, sången har vingar, och böra vi länge minnas de orden,
Som du på landsmålet diktat här — språket, som alltid bör äras.

Tack, **Mats Ekman**, tack för livet och sången som eldar och väcker!
Tack nu för minnet, oss fångslat, och sagan och trofasta orden!
Vila nu gott ifrån mödan, ty hembygdens mylla dig täcker. —
Gott är att finna en fristad, när slutad är irrande färden. —

Alex. Samberg.

ma människorna till mötes på ett sätt som svarar mot tidens uppfattning av friluftslivet som vilans rätta form.

Jag låter frågan gå vidare till det estlandssvenska prästerkapat.

C. M.

Ungdomsrörelsen „Enighet“

hade den 24. mars åter fest, denna gång i K. F. U. K.:s stora sal, som till större delen var fylld med en på rolig afton inställd publik med icke obetydligt smokinginslag.

Föreningen synes vara besluten att varje gång slå sitt eget rekord och som densamma inom sig förfogar över smäktande tenorer, månskenssaliga knittergrabbar, takfasta pianister, eldig manlighet och tjugande kvinnlighet samt en ordförande som förstår konsten att hälsa publiken välkommen, så tycks Enighet väl rustad att i svenskhetens tecken upptaga kampen mot de svenska ungdomsfesternas värsta konkurrent, det lockande estniska nöjeslivet. Ty numer torde ingen sådan tillställning kunna draga de unga bort från de svenska föreningarnas underhållningskvällar som förr i världen inte alltid haft så stor förmåga att intressera just ungdomen, vars nöje väl mycket dämpades av allt det myckna „kulturella“.

Programmet — helt arrangerat och genomfört av de unga själva — var imponerande. Efter ordförandens hälsningstal gick ridån upp för ett lustspel som visar det däraktiga i att kämpa mot den svärm av små konventionella lögnar det mänskliga vardagslivet simmar i. „Hjälten“ — herr ordföranden själv — fick erfara en ointelligent sanningssägarmanis sorgliga följd. Damer och herrar skådespelare presterade samtliga — ingen nämnd och ingen glömd — ett

spel, som visade att truppen förfogar över amatörskådespeets viktigaste örtsättning: ett de lagerandes orubbliga beslut att ha roligt själva. Roigt hade dessa med besked och därför föll eller kommer så småningom allt annat att falla dem till. Dragsspelsmusik, sång, niggerstepp och folkdanser — trevligare att se på en estlandssvensk ungdomsafton än negerimitation. Därefter spelades på den med otaliga vinster lockande tombolan. Efter ytterliga en liten scenprestation drack man te och sedan dansades det efter orkestermusik.

Av de livliga applåderorna att döma hade publiken kungligt roligt och man kan lätt föreställa sig vilket nöje de unga arrangörerna själva haft av de vidlyftiga förberedelserna. En maning vill jag rikta till publiken: När man får köpa så utomordentligt vackert handmålade program med stilfulla folkdansmotiv för lo sent, så skall man också visa att man förstår uppskatta så verkligt god prestation och raskt köpa slut lagret.

Får jag framhålla en sak för skådespelarna utan att någon blir ledsen? Sätt i gång med talövningar! Jag menar inte själva dialekten, men försök öppna munnen och låt varje stavelse komma fram klart och tydligt så att envar kan förstå allt som sägs på scenen. Skaffa en instruktör som läser upp en text med riktig andning, betoning och ljudbildning och som sedan låter eleverna samfällt säga efter. En vinters sådan talövning och „Enighet“ skapar kärnan till en verklig språkansning inom den estlandssvenska stammens bildade ungdom.

Carolus.

Agronomen A. Faure,
förvaltare vid Kolska pappersfabrikens mönsterbruk och f. ö. över hela Baltikum känd lantbruksskriftställare och före-

dragshållare (även på Birkas), anbefaller på det livligaste en minskning av Estlands kreatursbestånd om ungefär en fjärdedel. Den inbesparade fodermängden bör fördelas på de övriga djuren. Mjölkmängden blir densamma men fetthalten högre och gödselavkastningen lär bli värdefullare än då mer eller mindre stark foderbrist tvingar till svälfödning av djuren. Herr Faure håller blott fullt rasrena kreatur för ekonomiska, mindervärdiga djur bli en ga städse förlust. Därför bör man på smågårdar hellre köpa sina kalvar från ett rasrent kreatursbestånd än driva eget avel. I likhet med flera andra baltiska lantbrukssakkunnige framhåller han färavelns stora betydelse.

Herr Faure hör också till de sakkunnige, som vända sig mot de „rena“ stallarna med ty atföljande sällan välskötta dyng- och gödselvattenbehållare. Det s.k. djupstallet, som ju förekommer på de flesta smågårdar här i landet, ger mycket värdefullare gödsel och vida mindre arbete. Detta plus lär enligt F. ökas högst betydligt genom att hålla nötkreaturen i s.k. löpstallar, d.v.s. låta ett mindre antal djur vistas lösa i gemensam kätte och blott vid utfodring binda dem. Man beräknar därvid 6 kvadratmeter yta för var ko och 4 för vart ungnöt. Vi be Rektor Erlund yttra sig.

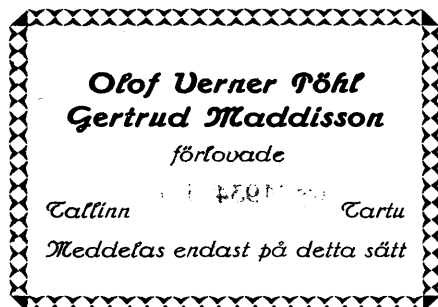
Nödfoder för hästar.

Mot innevarande vårs foderbrist anbefaller en författare i B. L. N. ett hästbröd, bakat av rågmjöl och kokt potatis. 1,5 kg. per dag och djur. Därtill 2 garnes krossad havre blandad med hackelse, 6 kg. timotej och resten dåligt ängshö. Brödet bakas av

16,40 kg. rågmjöl (40 pund)
å 0,11 kr. = 1,80 kr.
11,50 kg. kokt potatis (28 pund)
å 0,05 kr. = 0,14 kr.

Summa = 1,94 kr.

Därav får man 70 pund eller 29 kg. bröd till 6,7 sent pr. kg. i förhållande till havrepriserna — 10,5 å 11 sent pr kg. — är hästbrödet ett mycket billigt foder.

Studiebesök från Sverige.

Ett större antal fattig- och barnavårdstjänsten från Sverige kommer att besöka Reval 15—17 Juni för att studera förhållanden inom dessa områden och samtidigt få en glimt av Estlands kultur och konst. Likaledes önskar man göra sig förtrogen med estlandssvenskarnes liv. Till detta besök, som får officiell karaktär, återkomma vi senare.

Kustbon och folket.

Det är synnerligen intressant att då och då få höra läsekretsens omdöme om „Kustbon“, vilken fråga liksom många andra är aktuell i dessa tider. En av våra gynnare skriver bl. a. följande — vilket för resten visar att vi litet varstans ha vänner i viken:

Ordföranden: Mötet i dag har sammankallats för att diskutera en skrivelse, som ankommit till kommunalrådet men av principskäl ansåg sig detta förhindrat att härskjuta den till ett särskilt utlyst sammanträde, vilket även torde fatta ett definitivt beslut i ärendet. Skrivelsen utmynnar i en hemställan till rådet att tillsätta en lokalredaktion för „Kustbon“ samt ett par ärenden i samband med denna fråga. Behagar någon yttra sig i ärendet?

En gäll och förgädd röst: Hr. Ordförande!

Ordf.: Hr. S. har ordet.

S.: Jag tycker sannerligen, att kommunalrådet kunde göra sig så pass mycket besvär att det då det sammankallar kommunens medlemmar på detta sätt, det även angåve ärendet, som skall behandlas. Jag trodde minst sagt, att det var något som rådet icke kunde klara, något problem som det behövdes „allmän radstuga“ för att lösa, och då är det bara en sådan struntsak som „Kustbon“, mig intresserar „Kustbon“ inte det minsta, det är ju sant att jag förra våren lätt anteckna mitt namn som prenumerant, men inom mig gjorde jag det uttyckliga förbehållet att om inte tiderna bleve bättre, så skulle jag inte betala avgiften. Nu vet alla att tiderna äro om möjligt sämre än förut och då får allt tidningen kika i månen efter mina pengar. Vem har råd att i dessa tider

köpa något! Man måste spara. Det behöfve kommun även tänka på och inte sammankalla sådana här onödiga sammanträden och åsamka kassan extra utgifter. Jag yrkar därför att skrivelsen icke skall föranleda någon vår åtgärd, låt skrivelsen amna i papperskorgen och låt oss gå hem och sova! „Kustbon“ må leva eller dö det rör mig inte.

En ny röst: Hr. Ordförande!

Ordf.: Hr. B. har ordet.

B.: Hr. S:s s.k. tal var ett sådant virrvarr av de mest vidriga dumheter att man har svårt att fatta, att en man, som dock är så pass klok som hr. S. är, kan komma fram med dem, man drar sig för att ens bemöta dem och dock måste det ske ty yrkandet, som gjordes, måste tagas under omröstning, och jag tror ingalunda att det sagda skulle vara majoritetens mening. Först ett ord till hr. S. Hur skulle det varit om kommunalrådet icke utlyst detta möte. Då hade hr. S. aldrig blivit i tillfälle att härva upp den där rappakaljan som vi andra stackare nödgats lyssna till. Ja, ja, jag ser att ordföranden svänger klubban och vill att jag skall hålla mig till sak. Det skall ske. Först skall jag be att få påpeka, att „Kustbon“ ingalunda är någon tråkig tidning. Snarare är förhållandet det motsatta. Men det är en annan sak, som är så mycket allvarligare. Redaktionen meddelade mig för något år sedan att flera abonnenter icke betala tidningen — de resonera antagligen på samma sätt som hr. S. Men finns det många som handla så som hr. S. gjort först abonnerna på tidningen och sedan lura den på konfekten, d.v.s. inte betala den lilla avgiften då må man inte undra på redaktionens missnöje. Nej, vill man ha tidningen, så bör man även betala den det borde vara solklart. Vad sedan dess innehåll beträffar, så är det både omväxlande och intressant, och kanske framför allt nyttigt. Kunde man bara omsätta de jordbruksekonomiska artiklarnas råd i praktiken, och det vore ej omöjligt med god vilja, skulle vinsten mångdubbelt upväga tidningens pris, sårom är jag livligt övertygad, allt annat att förtiga. „Kustbon“ är därför värd allt det stöd, både moraliskt och ekonomiskt, som vi kunna giva den. Hr. Ordförande! Jag yrkar därför bifall till förslaget i skrivelsen om tillsättande av en lokalredaktion här. Blir mitt förslag bifallet, vilket jag hoppas har jag ytterligare ett förslag, vilket jag i en kommande diskussion vill närmare precisera, här vill jag blott antyda det. Byombud borde väljas dessa skulle ha till uppgift att se till, att tidningen finge så många *betalande* prenumeranter som möjligt, ty „Kustbon“ är vårt hus- och livorgan. Låt oss därför sätta våra axlar under och föra verket framåt.

Ordf.: Är det någon mer, som vill yttra sig i ärendet? — Jaså, ingen. Kunna vi då anse diskussionen avslutad?

Svar: Ja! Ja!

Ordf.: Under diskussionen ha tvänne förslag framkommit. Det ena, som jag benämner hr. S:s förslag,

går ut på, att vi ej skola göra något åt skrivelsen. Det andra, jag benämner det hr. B:s förslag, går ut på att vi skola tillsätta en s.k. lokalredaktion dock med det förbehållet att den ej sorterar under kommunalrådet utan blir en fullt självständig verksamhet. Äro förslagen rätt uppfattade?

Svar: Ja.

Ordf.: Fifalder mötet hr. S:s förslag?

Svar: Nej! Nej! Nej! Ja.

Ordf.: Beslutar alltså mötet i enlighet med hr. B:s förslag?

Svar: Ja! Ja! Ja! Ja! Nej-ej.

Ordf.: Jag ansår, att mötet bifallit hr. B:s förslag. — Pang!! (Klubfall.)

Då överga vi till att välja lokalredaktör (ombud), samt diskutera detaljerna i förslaget och andra frågor i samband med förslaget i skrivelsen. Behagar någon yttra sig?

Ja, jag hoppas det. Inte minst i „Kustbons“ sialter.

Eskil Rydén.

Varjehanda.

I kommunal-representationerna på landet och i städerna ha tillsammans 916 mandat, som besatts ned Frihetskämpar, förklarats ogiltiga.

Ur statens fond för kuroiter har Hapsal detta år fått 1250 kr. För estländsk badortspropaganda i utlandet har ur fonden anslagits 2500 kr.

Estländska ångsren Stella, a. a. ten Baltzer, tillhörig Firman Bergmann & Co. Reval, rammades den 2 mars i Engelska kanalen av finska ångaren Bomarsund, och sjönk varvid 3 man av besättningen drunknade.

Till Kynö eller utlandet ha från Reval förvisats sex personer, däribland de kända affärsmännen K. Uudel och H. Tofer emedan de med pengar understött Frihetskämparnes förberedelser.

Estnische generalkonsul Fagraeus' son, som i febr. var utsatt för en elakartad bitolycka i Frankrike, har numer kunnat föras hem till Stockholm, där han vårdas på sjukhus. Gott hopp finnes om den unge mannens fullständiga tillfrisknande.

Sovjetrussländ har hos svenska regeringen anhållit om en mångårig statskredit på 100 millioner kr. för att i Sverige göra besällningar av industriprodukter. Regeringen som anser att en dylik åtgärd kunde lindra den rådande arbetslösheten, har förelagt riksdagen ett förslag. Hur denna kommer att besluta är osäkert ty man har ej oinskränkt förtroende till Ryssland som gäldenär.

I Tyskland har filmen Katarina den Stora — som visats även i Reval — förbjödits emedan den föreföres av skådespelerskan Elisabeth Bergner, en av världens själfulleste konstnärer — vilken är av judisk börd. Filmen har framkallat de våldsammaste demonstrationer och man har förövat ett bombattentat mot den biodirektör som framförde den statliga filmen.

Voldemaras, den förne litauiske diktatorn, söker förgäves få tillstånd att lämna Litauen, där han lever i förvisning i en liten landsortsstad. Som diktator lyckades han genomföra

ra en sak som det vore lyckligt om man kunde förverkliga även här i Estland. Han tvingade nämligen huvudstadens husägare att sätta upp lyktor vid husens nummersyftar, så att man i mörkret kan hitta rätt.

I Frankrike är det politiska läget ytterst kritiskt. Den storm som Stavisky-skandalen framkallat, tycks ej vilja lägga sig. Polisens undersökningar i Staviskyhistorien och mordet på undersökningsdomaren Prince har blottat en rutighet inom den högre statsförvaltningen som är oerhörd. Flera ministrar och talrika politiker och ämbetsmän ha fått åtnjuta stora ekonomiska fördelar för att blunda för eller hjälpa till att skydda den store svindaren. Det talas nu om att ministerpresidenten Doumergue tänker införa högerdiktatur men även från vensterhåll umgås man med planer på att ta makten i egna händer.

En estnisk köpman vid namn Lohmann överkördes på Skeppsbron i Stockholm just som han stigit i land från Finlandsbåten.

Italiens store Mussolini har slutit ett ekonomiskt och politiskt avtal med Österrikes kille Dollfuss och med Ungern som garanterar de sistnämnda staternas oberoende. Detta betyder en stor seger för Dollfuss som t. v. tycks vara i stånd att motstå alla nazistiska påtryckningar både från Tyskland och inom Österrike.

Spioneriligan, som i hösta i Finland, där den lät förgifta en finsk överste och där en finsk generalstabslöjtnant försvann över gränsen till Ryssland, tungt lastad med hemliga papper, och som hade sina förgreningar också i Estland har visat sig ha en amerikan till ledare och har varit verksam över hela jorden.

Japan och Amerika ha nu ingått fredsskyddande traktaer. Japan får alltså t. v. friare händer mot Ryss som väl blir tvunget att stämna ner tonen i Östasien.

Efter ett tåligt buret lidande avled

Mats Ekman

å ålderdomshemmet i Rikull den 13 mars 1934 i en ålder av 69 år och 1 dag.

Sörjd och saknad av syster, bror, släktingar och många vänner.

Hav tack, Mats Ekman, för vad du gav
Av sol och vår i vårt sinne.
Sov ljuvt, sov gott i din tysta grav,
Välsignat vare ditt minne.

Sommarpension i Estland.

Gammalt romantiskt herrgårds-komplex i Estland, 20 km. järnväg eller buss från Reval, mottager pensionärer över sommaren. Pris ensamt rum 40 Estn. kr pr månad (43 sv. kr.). Mycket internationell miljö, samtalspråk tyska, franska, engelska, ryska. Särskilt passande för studerande som önska förkovra sig i språk och unga officerare som studera ryska. Teoretisk undervisning av akad. lärare ytterst billigt. Enkelt och sunt lantliv, mycket ungdom, sport och utflykter. Svenska referenser på begäran. Baron Meyendorff, Kumna, Keila, Estland. Resan Sthlm — Kumna kostar för ungdom kr. 15,80.

Estlandsvensk skeppare,

som under sommarens lopp vill åtaga sig att på återresa från Stockholm mottaga en del flyttsaker och möbler till Reval, torde med angivande av ungefärligt pris insända svar till Kustbons redaktion under märke „Skeppare“.

HANSA
STOCKHOLM

Aktiekapital och reservfond
Kr. 6.000.000

FÖRSÄKRING

Avdelningskontor i Reval:
Jaani Tjän. 11

Postprenumeranter, som även erhålla tidningen under korsband, torde godhetsfullt meddela detta till Red.

FÖRSTA INHEMSKA
FÖRSÄKRINGS - AKTIEBOLAGET

EESTI LLOYD

GRUNDAT ÅR 1919

REVAL, LÅNGGATAN (PIKK) 11
EGET HUS. TEL. 430-08, 448-94.

**Liv-,
brand-,
olycksfalls-,
inbrotts-,
glas- &
transportförsäkring.**

A-B „EESTI AGA“

Tallinn, Ryssgatan 11-a. Tel. 441-33.

FABRIKATION:

av syr- och acetylengaser.

FÖRSÄLJNING

av svets-, skär- och lötbrännre,
alla reservdelar samt diverse metaller och pulver därtill.

ACETYLENGAS, STRÅLKASTARE OCH
SIGNALAPPARATER.

SKOLA FÖR SVETSARE.